

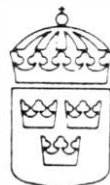
Motion till riksdagen

1989/90:Kr501

av Bengt Silfverstrand och Birthe Sörestedt

(båda s)

Miljöinformation om turistorter

Mot.
1989/90
Kr501 – 507

En massiv turistvåg tycks svepa fram över världen. Vid ett interparlamentariskt möte i Haag 1989 talade man till och med om en "turistrevolution". Enligt "World Tourism Organization" (WTO) kommer turismen att vara världens ledande exportindustri vid sekelskiftet. Detta skulle innebära att de belopp som kommer att genereras av turistutbytet mellan världens länder snart kommer att överskrida omsättningen inom världens oljehandel – f.n. världens största exportindustri.

Turistindustrin erbjuder både löften och hot för framtiden. Dess betydelse för mindre utvecklade länder är uppenbar. I en värld där tillverkning och handel blir alltmer beroende av högteknologi och automatik, kommer turismen otvivelaktigt att i stor utsträckning vara hänvisad till människor som kan göra arbetet. Eftersom turismen är så arbetsintensiv och växer så snabbt, är turismen på väg att bli en ny arbetskraftskälla i många utvecklingsländer. Enligt det amerikanska institutet "Wharton Econometric Forecasting Associates" är en av 16 arbetare räknat på världsvid bas verksam i turistnäringen. Resor och turism är enligt institutet världens största industri räknat i termer av sysselsättning och man hävdar också att länderna blivit 166 miljarder US\$ rikare i form av skatteintäkter som kommer från turismen. Enligt WTO kan turistresorna förväntas öka med 40% inom det närmaste decenniet. Än så länge drar de europeiska länderna in mer turistintäkter än någon annan region (46 % av de totala intäkterna).

Den industriella världen och de socialt sett mest utvecklade länderna har också det största ansvaret för den fortsatta utvecklingen av turismen. Ty medaljen har också en baksida. Och den baksidan heter exploatering och miljöförstöring. Det gäller att finna en balanspunkt mellan investeringar i turistkomfort och bevarande av ofta unika miljövärden.

Turismen expanderar i både utvecklingsländer och även vissa industriländer (t.ex. Medelhavsländerna) så snabbt att den redan ästadkommit i vissa fall obotliga skador på miljön. Miljöförstöringen har gått så snabbt att frågan blivit en högsta angelägenhet i UNDP:s program för att skapa balans mellan turism och miljö. Organisationen har just färdigställt en turistutvecklingsplan med hjälp av WTO.

Att behovet av sådan planering är stort visar inte minst situationen på Cypern – ett turismål som inte minst lockar ett stort antal resenärer från de

skandinaviska länderna. I UNDP-rapporten sägs bl.a. om Cypern att i nästan varje exploaterat område är miljön utsatt för en så svår belastning att ytterligare påfrestningar kan leda till en katastrof. "Ibland undrar jag, om vi inte är på väg att sälja våra själar", säger föreståndaren för Cyperns fiskeridepartement, Andreas Demetropoulos. Och representanter för miljörelsen hävdar att de flesta turister som kommer till Cypern inte har något att erbjuda. "De kommer bara för att köpa våra naturresurser, vår sol, vårt hav liksom produkter på en stormarknad. Sen försvinner de. De vet ingenting om våra förhoppningar, om våra nationella problem, vår kamp för frihet eller vår historia."

Dessa exempel kan mångfaldigas. Att miljön är en begränsad resurs vid turistexploatering måste i betydligt större utsträckning än hittills beaktas också av svenska researrangörer av olika kategorier.

På frågan om svenska reseföretag bedriver någon målinriktad miljöinformation till de svenska utlandsturisterna har man svarat att ingen information om miljöproblemen i turistländerna lämnas, utom när akuta problem uppstår. Ett exempel på en sådan akut situation är algbloomingen i Adriatiska havet sommaren 1989.

Detta förhållande måste betecknas som djupt otillfredsställande. Sverige, som i många avseenden varit ett föregångsland på miljöområdet, måste ta ett betydligt större ansvar för de påfrestningar vi själva utsätter miljön för vid turistresor i andra länder. Vår miljömedvetenhet måste ta sig praktiska uttryck även då vi befinner oss på rekreations- och semesterresor i länder, där miljöbelastningarna redan nått smärtgränsen. Ett sådant större ansvar bör med fördel kunna läggas på de svenska företag som arrangerar turistresor utomlands. Dessa bör uttyckligen åläggas att lämna sina kunder en fyllig och tydlig information om miljösituationen i respektive turistland samt även mana turisterna till varsamhet med natur och miljö i dessa länder.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skyldigheten för svenska researrangörer att informera om miljösituationen i turistländerna.

Stockholm den 17 januari 1990

Bengt Silfverstrand (s)

Birthe Sörestedt (s)